

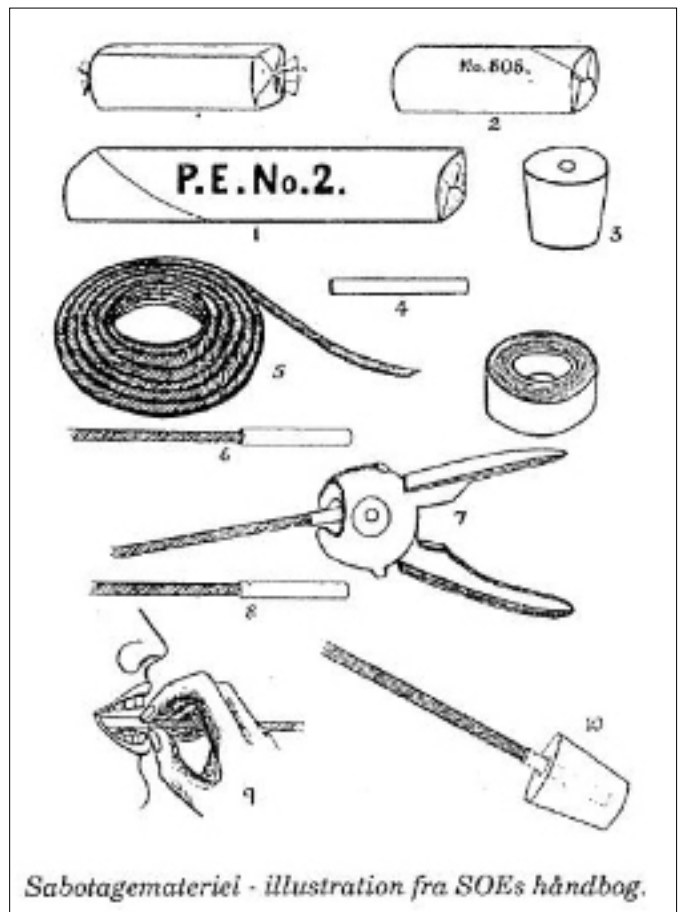
En forvildet – ung amatørs sprængnings – teorier

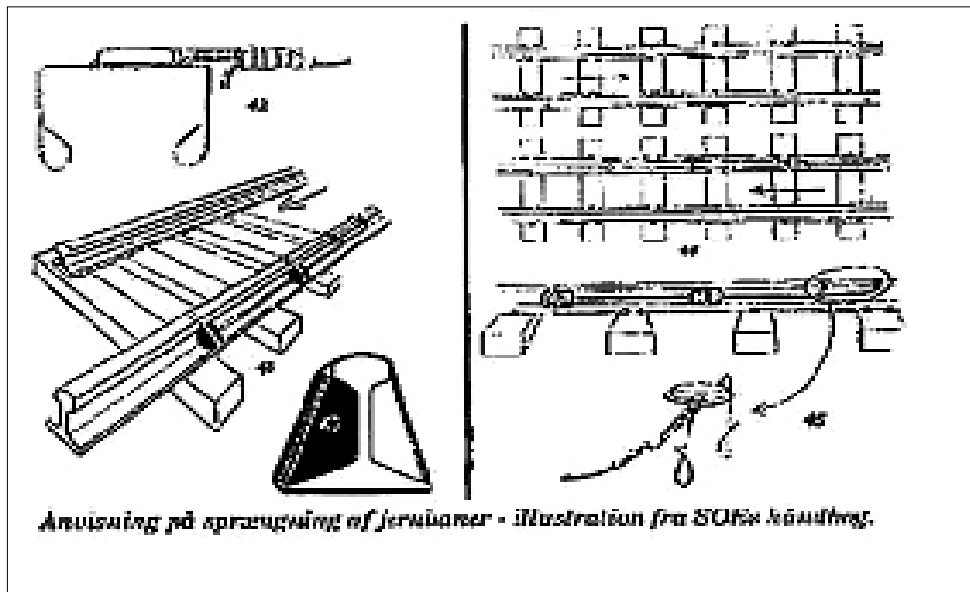
Tændmidlet kunne være elektrisk, lunte eller blyant, som havde forbindelse med en detonator og ved visse stoffer en Primer + Cordtex, som ligner en 5 - polet, hvid, kraftig el-ledning.

I stedet for kobberledning er der sprængstof. Når flere ladninger er forbundet med Cordtex, eksploderer de alle samtidigt. Sprængstoffet i Cordtex har altså samme funktion – virkning, som hvis vi forbandt ladningerne med el-ledning og sendte strøm igennem.

De nedkastede containere indeholdt våben, forskellige sabotagemidler og en instruktionsbog med præcise anvisninger på, hvordan tingene skulle anvendes.

Her er side fra SOEs håndbog.

I nogle containere var fem pakker klargjort til skinnesprængninger. Ved tallet 45 ser du tændingen anbragt på skinnen, når togets hjul kørte over gik ladningen. Kunststykket var at sløre dem, med grus græs eller lignende, så vagterne ikke opdagede dem. Afstand fra tænding til ladning var lig med afstand fra lokomotivets forreste hjul og til den vogn, der skulle rammes. Forbindelsen var Cordtex. Ladningen anbragtes på skinnens yderside, da vagterne for det meste gik mellem skinnerne, og derfor havde svært ved at opdage den.

Fordele ved Cordtex

Sprængningerne bliver mere effektive, mere præcise, man undgår:

- 1.** at en bombe f. eks. slynger de andre bomber væk fra sit mål, (maskine, transformator o.l.) for f. eks. at havne i en pølsevogn, et lokum eller et iskagehus. Altså maksimal skadevirkning på målet, minimal på omgivelserne, og man opnår:
- 2.** at placering og tænding er hurtigere, derved reduceres tidsfaktorens betydning og dermed risikomomentet.

Eksempel: Kraftcentralen, B&W: 100 m. Cordtex, 11 ladninger i alt 90 kg., men kun et knald. Kraftcentralen blev totalt smadret; resten af fabrikken og det omgivende beboelseskvarter var stort set ubeskadiget. Det overbeviste alle skeptikere, når de sammenlignede sabotagen med det engelske luftangreb, hvor virksomheden kunne fortsætte produktionen efter lidt opfejning af glasskår.

Luntten brændte, så vidt jeg husker, med 1 måske 2 cm. i sekundet. Længden blev målt ud, så den passede til den tid, der var planlagt, som regel fra 3 – 8 minutter;

Luntens ender blev puttet i en fænghætte med svovlsats og i en detonator, de klemtes sammen med en tang, hvis man havde én (ofte brugte vi tænderne) og snøret med isolerbånd (hvis man havde det), for at ilden fra luntten ikke skulle fise ud i den blå luft. Svovlsatsen skal blot stryges mod en tændstikæske, en hurtig og sikker måde at tænde på i en lidt stresset situation, men vi manglede også dem i lange perioder og stod ofte med valne, forfrosne fingre i strid vind med almindelige tændstikker.

Selv stormtændstikker manglede vi. Monteringen foregik ofte på et køkkenbord, i en mørk kælder uden lys eller på et loft. Der var to slags lunter, vi havde en overgang blylunter, men dem var jeg usikker på, da jeg var bange for at knække dem, når vi kørte med dem inde på maven. (Jeg har nu aldrig haft forsagere med dem.) Sortkrudtslunterne var mere sikre, men fedtede og klistrede.

Detonatoren er et tyndt hylster i aluminium, inde i er der knaldkviksølv, et sprængstof, som eksploderer, hvis hylsteret trykkes, rystes, eller udsættes for selv små slag. Vi havde dem som regel i små trææsker.

Når jeg gør så meget ud af dette, er grunden den, at mange børn her i Danmark og i krigsområder har troet, at det var legetøj, og er kommet meget slemt til skade. Sprænger den i en hånd, river den fingre af. Jeg har brugt dem til at åbne genstridige døre; ind i nøglehullet, et skud mod låsen og op går døren.

**Finder du noget, der blot ligner detonatorer,
skal du lade det ligge. Tilkald politi.**

**De kører hellere ti gange for meget end én gang for lidt,
de ved, hvad det er for djævelskab.**

Blyant

Mekanismen er den samme som i en hornmine, der driver rundt på havet. Du har en beholder med syre, når syren ved et tryk eller stød siver ud, ætser den en metaltråd over. Når tråden knækker udløses en slagstift, som ved hjælp af en fjeder ramler ned i detonatoren, og minen eller bomben eksploderer.

Blyanterne var forsynet med forskellige typer og forskellige tykkelse metaltråd, derfor kunne man have mange forskellige tider f. eks. fra fem minutter og helt op til 24 timer. Når det var varmt i vejret, eller bomben lå i et meget varmt lokale, ætsede syren hurtigere, og derfor gik bomben hurtigere af end beregnet. Var det koldt, f. eks. frostvejr, kunne en fem minutters blyant være timer om at gå af.

Nu kender du, som vi gjorde, risikoen, og når du læser om, hvordan jeg kravler frem over jernbaneskiner med 12 kg. fuldt monteret i strakte arme, kender du også mine chancer for at overleve, hvis jeg var blevet beskudt.

På blyanten er nogle huller, dem stikker Niels og Øjvind et stykke fodstål igennem og spærrer og forhindrer derved slagstiften i at nå frem til detonatoren.

De kendte risikoen, de gjorde det alligevel for at redde landsmænds liv. De engelske blyanter var alt andet end pålidelige, derfor er Niels bemærkning om, at han var lige ved at skide tyndt, da de graver de fuldt monterede blyanter op af 75 kg. trotyl på Syndikatet, meget ramrende. Skulle jeg vægte min risiko mod arbejdernes, ville jeg være ret egocentrisk. Dem først.

NB: Jeg havde ikke gjort det. Dertil var risikomomentet for stort.

Sprængning uden Cordtex

Vi havde heller ikke Cordtex i meget, meget lange perioder, det lå bare og samlede støv – hvad gør man så, hvis man vil kæmpe for Gud, Konge og Fædreland? Hvis man ville give nazisterne nogen over nakken?

To metoder skal skitseres:

Holger Danske Teknik

Eksempel: En ladning: En ølkasse placeret midt på Forums gulv = store skader på bygninger, få på produktionsapparatet. Smededrenge regnede ikke Forumaktionen for noget, medens hele København omtalte den med begejstring.

Det var Royal Air Force-huerne om igen; stort knald, ringe effekt i krigsmæssig forstand, men med stor propagandavirkning.

De af vore folk, som flygtede til Sverige, skulle, når de derovre blev afhørt af danske politifolk (som også var flygtet til Sverige på grund af deres modstandsarbejde) og svensk politi, blot sige, at de havde sprængt Forum i luften, det var der mindst 500 andre, der også havde.

De blev stemplet som løgnere og fik fred for flere afhøringer.

Smededrengeteknik

Ladningerne kiles fast i maskinerne, der startes. De fleste fabrikkers maskiner blev trukket af remtræk fra store svinghjul. Kun de færreste værksteder overholdt reglerne for afskærmning af de farlige remme, der svirrede rundt. Dette har kostet adskillige arbejders førlighed. Gasflasker og iltflasker, samt brandfarlige væsker anvendtes. Metoden er effektiv, men tidsrøvende, og kan kun udføres af fagfolk, dvs. folk med sorte negle (smede). Akademisk Skytteforening og Studentersangkoret kunne bare ikke det der.

Krigere i krig uden krudt og kugler

Mangel på våben, det rigtige sprængstof og tændingsudstyr som Cordtex, bevirkede, at vore resultater blev mindre effektive, f. eks. forsagede en ladning på 75 kg. på Standard Electric. Det tog unødigt lang tid at få bomberne anbragt, og risikomomentet blev derved øget. Forræderiet har givetvis forvoldt personskader på sabotører, ikke kun på mig, men også på andre. Skaderne på civil ejendom blev større end nødvendigt.

Det var altid en særpræget stemning, der greb mig, når vi sprængningsfolk var alene tilbage i fabrikshallen og drønedede rundt for at udvælge og sætte maskinerne i gang (hvem andre end smededrenge kunne det?) og anbringe ladningerne. Tusinde tanker hvirvlede altid rundt, har de noget, acetone, fortynder eller andet, der kan give et pænt knald osv. Men når arbejdet var gjort, og signalerne var givet, nu skulle vi tænde, blev jeg altid «romantisk.»

Stemningen i fabrikshallen var meget speciel, man var mutters alene, helt modsat, hvad man var vant til; halvmørke, kun maskinernes summen lød. Nu skulle man tænde og hvis man havde gjort et ordentligt arbejde, ville det hele blive sendt ad Helvede til. Grunden til, at maskinerne skulle køre rundt, var simpel nok, du må forestille dig, at store hjul ofte på flere hundrede kilo væltede mure og meget andet, når de i løssluppen sindsstemning blev sendt ud i verdensrummet.

Man kunne også åbne for gas og iltflasker, som Thomas gjorde det på B&W, men det må jeg indrømme, det turde jeg ikke, det var for farligt. Let fordampelige sager, som f. eks. benzin, fortynder, og hvad man ellers kunne finde, gav eksplosionen et festligt skær.

Dampene forøgede naturligvis skadevirkningen, men for mig var det skæret på en mørk vinterhimmel, der var det væsentlige, mine bysbørn skulle have noget på opleveren, eller vækkes til dåd.

Forberedelserne til sabotagen mod Fiats værksteder på Islands Brygge bestod i, at jeg aftenen før snittede svovl af tændstikker og stoppede det i lunterne. Og hvorfor så det? Lunterne blev, hvis man monterede dem i henhold til «Karen Jensens kogebog» forsynet med en tændsats. Ved blot at stryge denne mod en tændstikæske gik lunten i gang. Prisen for en tændsats har været under fem øre. Men vi havde dem ikke i en lang periode.

På Fiat skubbede vi bilerne sammen omkring tromler med bensin og anbragte tre ladninger på en sådan måde, at de med lidt held ville blive, hvor vi havde anbragt dem. Vi var tre om at tænde. Det var frostvejr, vi fumlede med vore mere end valne fingre. De to ladninger startede straks, sendte et fosforgult lys ud og hvædede. Kammeraten ved den tredje ladning gik i panik. Tændstikkerne knækkede – fik han ild – blæste den straks ud.

Jeg overtog «forretningen» med ordene: «*Løb for Helvede.*» De sidste lunter gik i gang, og jeg spurtede af sted. I porten blev jeg klar over, at den første eksplosion ville gå. Hurtigt smed jeg mig, åbnede munden og skreg for via det eustatiske rør at udligne trykket på trommehinderne. Inden jeg landede på jorden, kom bragene og jeg blev nærmest blæst ud til Lille Svend, der hev mig ind i læ, medens han bekymret spurgte til mit ve og vel.

Kommentar:

Noget så simpelt som stormtændstikker havde vi heller ikke. Glemte har man, at vi manglede de simpleste værktøjer til at kæmpe i en krig, at det udsatte modstandsfolk for overhængende livsfare og i mit tilfælde medførte kraftig nedsat hørelse. Dertil kommer, at skader på naboejendomme kunne have været reduceret.

Under en anden aktion er vi allerede begyndt at montere ladningerne. Jeg har udvalgt en stor radialboremaskine og kører den store borearm ned over papkassen med den monterede bombe for at hindre, at den bliver blæst væk af den anden bombe. Vi havde jo ingen tændsnor (Cordtex). Pludselig glider den tonstunge arm ned og klemmer pakken. Pappet giver sig, og i et nu er jeg ude af kroppen, der tændes et lys oppe over mig.

Oplevelsen betegnes populært som **sjælen ud af kroppen**, en hændelse, der kun indtræffer, når personen er på vej til Vorherre.

«*Nej!*» «*Jeg kniber mig i armen, du er i live. Utroligt.*» Jeg var helt og aldeles overbevist om, at her slog jeg min godnatprut.

Var jeg stået af ved denne lejlighed, havde politikernes og officerernes forræderier overfor modstandskampens aktører ikke kostet 12 BOPA-sabotørers liv, men måske 15. Men – men! De stakkels mennesker i kvarteret måtte sætte pap, brædder, og hvad de ellers kunne finde, i de gabende tomme vinduesrammer og sætte sig til at vente på glarmesteren, men de måtte vente længe. Glas var en mangelvare, for to danske virksomheder, som producerede vinduesglas var blevet ødelagt ved Schalburgtager, det gjorde ikke manglen på glas mindre.

Folk frøs bitterligt, nogen har givetvis fået snue. Nu skulle man tro, at jeg ville føle skyld, at jeg ville undskylde, men det gør jeg ikke. Anklagerne skal rettes mod de politikere og officerer, som var skyld i den skæve våbenfordeling. Havde vi haft plastisk sprængstof og Cordtex, kunne vi med små, retningsbestemte ladninger anbragt på de enkelte maskiner med betydelig større effekt have sat det i butikken ud af drift, som sagen drejede sig om.

Forsikringselskaberne havde sparet penge, og beboerne på Vesterbro var blevet sparet for at sidde for «åbne» vinduer med våde tørv i kakkelovnen og fryse i en våd, klam vinters kulde. Selv om jeg af krigens hverdag efterhånden var frataget enhver form for hæmninger, skrupler, moral, og hvad man som menneske ellers normalt er udstyret med, kunne jeg ikke dy mig for i den næste tid at prøve på at analysere den uventede virkning.

Det skader ikke, at man forsøger at blive klogere.

Resultatet af min «faglige» ekspertundersøgelse blev, at fabrikken lå klemt inde mellem to lange boligblokke, lufttrykket og undertrykket kan ikke komme væk; derfor får suget efter den første trykbølge dobbelt virkning, fordi bombe nr. to går næsten samtidigt og dermed sparker til trykket fra den første.

Dermed accelererer trykket og efterlader et sug mange gange større end, hvad jeg var vant til. Ekspert og ekspert? Min viden stammede kun fra praktiske øvelser. Jeg har aldrig fået vejledning eller teoretisk undervisning på aftenskolekurser, hvem skulle give os den?

De, der havde den fornødne viden og i årevis havde fået løn for det, de danske officerer, var enten på Østfronten eller sad som lydige lam i musehullerne og lystrede blot ordren:

«Du må ikke gå ind i modstandskampen i Frihedsrådets regi.»

Sprængningsteknik? Try- try – and try again.

Besættelsesmagten var partisanernes bedste forsyningskilde

Sabotagevagter afvæbnes

BOPAs første stormangreb

Afvæbning F. L. Smidth

Værnemagerfabrikken Globus lå ved fæstningsterrænet i Glostrup og havde et vagtkorps bestående af de værste frontbisser fra Frikorps Danmark, nu i det berygtede Sommerkorps. Globus stod på listen som næste mål. Uger går med at observere og planlægge, ingen af de hidtidige lidt fredeligere metoder kan bruges. Vagterne er for tjenstivrige, for brutale; igen og igen rapporteres om, hvorledes de provokerer og overfalder fredeligt forbipasserende ude på Roskildevej.

Enden på komedien bliver, at man beslutter sig for at nedkæmpe vagterne, men det kræver, som sagt før, at man har noget værktøj at kæmpe med. Derfor måtte BOPA afvæbne vagterne på F.L. Smidth for at fremskaffe det «fornødne» værktøj.

En kammerat fortæller:

«Jeg startede hjemmefra ved femtiden om morgenen, porten på fabrikken blev åbnet ved halv syv tiden, der var nogen, der holdt portvagten op, vi smuttede ind, hen til det sted, hvor våbnene var.

Jeg løb sammen med KK. Lige som vi er ud for transformatorstationen, træder en sabotagevagt frem med sin maskinpistol hængende over skulderen. KK er jo hurtig, skød på ham og ramte ham i maven med det resultat, at han falder ned over mine fødder.

Jeg havde fået et par fine, nye, hvide sandaler i fødselsdagsgave, og de blev fyldt med blod.

Skyderiet udviklede sig og Ib bliver ramt af en kugle, der går igennem ved knæet på det ene ben og læggen på det andet. Selvom vi brugte de erobrede våben, 4 maskinpistoler og tre tromlerevolvere, kunne vi ikke hamle op mod overmagten, og vi må trække os tilbage.

Jack og Finn får halet Ib med sig og stablet ham op på en cykel. De søger ind i et Ismejeri, men Ibs blodtab er ret voldsomt, for som han senere har fortalt, samlede der sig en ordentlig pøl på gulvet.»

Anna Birch, Ibs logiværtinde fortæller:

«Først på aftenen hentede jeg Ib ude på Bispebjerg Hospital, han var svært skadet og måtte plejes i en længere periode.

Da blødningerne fortsatte natten igennem, besluttede jeg at få fat på en læge. Det var ikke så ligetil, for hvem kunne man stole på?

Jeg får banket en læge op og fortæller, at vi har brug for en læge her og nu, men han må vide, at hvis ikke han holder mund, vil han blive likvideret som stikker. Lægen går med og ordner det fornødne, men efter endt behandling undså han sig ikke for at forlange betaling for behandlingen.»

Et godt billede på dagens Danmark.

Annas mand havde arbejdet med transporter til Sverige og var røget i kz-lejr, men Anna fortsatte alligevel ufortrødent sit modstandsarbejde.

Invasion – Håbet om fred vokser

I Esben Kjeldbæks bog: Sabotageorganisationen BOPA kan du få detaljeret gennemgang af de to aktioner: Globus og Riffelsyndikatet.

Afskrift uddrag.

«På dagen for de allieredes invasion i Normandiet 6. juni 1944, angriber 20 mand fordelt i 5 grupper under ledelse af KK fabrikken Globus.

De havde listet sig frem mod fabrikken; nogle havde gemt sig i nabovillaernes haver. For ikke at vække opsigt var mange iført vandrekostume, korte bukser osv..

Dækningen var delt i tre hold på omkring 30 mand. Det var en herlig, lun sommeraften, og sabotørerne bar på et stille håb om, at vagterne, som var de berygtede Sommerfolk, gamle frontbisser fra det nedlagte Frikorps Danmark stod ude og nød sommervejret.

Ville vagterne blive i stand til at forsvare sig fra bunkerne, ville det koste liv blandt vore folk. Aktionen skulle starte ved den nordre port, klokken 19, men det trækker ud; da en vagt ved sydporten får mistanke om, at noget er galt og da han skal til at slå alarm, bliver han skudt ned.

KKs gruppe stormer frem, klatrer over hegnet og får lukket sydporten op. Samtidigt stormer Lille Svend og hans gruppe frem.

De har en stige med, som de kaster op over hegnets pigtråd, men også her gik en vagt udenfor, ham skyder Lille Svend simpelthen ned.

To lastbiler med 175 kg. trotyl ruller noget forsinket ind; bomberne blev anbragt og der tændes.

Fabrikken blev jævnet med jorden.»

Risikomomenterne var mange ved angrebet på fabrikken Globus. Vagtmandskabet var fuldblodsnazister med militær uddannelse. De var velbevæbnede, og beskyttede af bunkers.

Fabrikken lå ude på fladt bondeland, hvilket nedsatte flugtmulighederne til nær nul. Men Vorherre stod de kække bi, han lod solen skinne.

Vagtens rapport til Luftwaffe

«Indtil kl. 19,00 var alt roligt. Præcis kl. 19.00 blev der fra alle sider åbnet ild mod samtlige vagter, og hver post blev beskudt af flere MP-skytter. 3 vagter blev straks svært såret og gjort ukampdygtige.

De to andre skød til sidste patron med deres pistoler.

Angriberne lå skjult bag buske og ildvirkningen kunne derfor ikke fastslås. Samtidig blev vagtlokalet og direktørens bolig, som ligger på 1. sal taget under ild af flere MP-skytter.

Vagterne i vagtlokalet smed sig på gulvet og skød ud gennem vinduer og døre. De blev flere gange opfordret til at overgive sig. Der kastedes yderligere håndgranater mod vagtlokalet, men det lykkedes ikke for sabotørerne at få håndgranaterne ind gennem vinduerne.

En vagtmand, som gik ud, blev afvæbnet af 10 MP-bevæbnede sabotører. Liggende på gulvet havde vagter alarmeret der Vermittlung (?ÅS), men blev ikke stillet om.

Efter ca. 15 minutters ildkamp var samtlige vagter afvæbnet. Tre Lastvogne kørte ind på fabriksområdet og store bombekasser blev læsset af. Da bomberne var anbragt blev vagtmandskabet, som tog de sårede vagter med, sendt ud på vejen uden for fabriksområdet.

En sabotør skød et par gange med sin MP efter dem, hvorved endnu en vagt blev såret. Omkring kl. 19.20 sprang de første to bomber og fem minutter senere en tredje. Straks efter, at bomberne var anbragt, gav den ledende sabotør ordre til de, der havde mest ammunition tilbage skulle køre med lastvognene mod København.

Ordren lød: «*Forsøger værnemagt eller politi at stoppe jer, skal I kæmpe vejen fri.*»

30-40 mand deltog i angrebet på fabrikken, heraf var mindst 20-25 bevæbnet med MP. Våben og håndgranater var sandsynligvis af dansk fabrikat. Udenfor var haver og veje besat af 30 -40 sabotører, som var mere eller mindre svært bevæbnede. ....

Svært såret blev:

Vagtmand C 74, Kaj Tüsselholt 3 lungeskud i venstre side, flere skud i arme og ben

vagtmand C 91, Vilhem Frederiksen skud gennem bryst, skud gennem arm og ben

vagtmand C 92, flere lungeskud i begge sider, skud gennem mave, flere skud i benene

vagtmand C 125, Georg Petersen skud gennem arm, hoved, ben og krop.

Lettere såret med kødsår:

Vagtmand C 37, Georg Petersen

Vagtmand C106, Olaf Elmer.

Af vagternes våben tog sabotørerne 2 pistoler med sig. Af de 4 karabiner blev tre fundet af dansk politi i parkeret bil..... Efter bombeeksplosionerne kom brandvæsen og politi til stedet. Brandfolkene nægtede at slukke ilden pga. af eksplosionsfare. De tilbageblevne vagter blev sat til at slukke ilden, derved reddedes et færdiglager og et materialelager.

Sabotørernes bortkørsel.

Flere vidner har iagttaget, hvorledes sabotører bar en såret kammerat til en vogn. En lastvogn kørte gennem en bom.

Sabotørerne standsede derefter en bus og kørte videre i den.

Ved fabrikken Carltorp, som ligger ca. 1 km væk havde vagter, som tilhører samme vagtkorps, hørt, at der var slået alarm og ville forsøge at spærre sabotørernes tilbagetog.

Da de ville stoppe bussen, blev der skudt ud gennem dens vinduer med MP. De 7 vagter, der befandt sig ved vejen besvarede ilden med pistoler og karabiner. Et dæk blev skudt i stykker og flere træffere i vognen blev iagttaget. Bussen blev senere parkeret og en anden vogn beslaglagt.

Denne blev senere fundet. En død sabotør lå i vognen. (Det var lægen dr. Hagens ÅS) En af vagterne på Carltorp blev lettere såret.

Efterforskning af sabotørerne

Flg. oplysninger er af betydning:

Signalement af sabotørernes leder:

Stor og kraftig, med rød-lokket hår 25-30 år gammel i grå støvfrakke. Ellers var de fleste sabotører omkring 20 år gamle, de bar korte bukser (hvide/grå eller brune) og brogede skjorter.....

Næsten alle bar et hvidt tørklæde bundet om halsen. Dette tørklæde skulle gøre det ud for en uniform. Vagtfolkene havde modtaget følgende oplysninger:

Richard Nielsen, Koppelvej 5, Glostrup, havde omkring tre uger tidligere i en familiekreds ytret, at 50 mand allerede var klar til at sprænge „Globus” i luften. Våben og sprængstof var klart. Man manglede at skaffe vogne. Nielsen havde flere gange forsøgt ansættelse på «Globus.»

Han arbejdede sammen med en tidligere ansat ved «Globus.»

Otto Hein, Banegårdsvej 4, Glostrup. Disse oplysninger er givet af Arne Fr. Møller, Østervej 13 A, Glostrup.» Afskrift slut.

«Gez. Sommer

Hauptmann u. Chef des Wachkorps Rüstungsstab Dänemark
des Reichminister Kopenhagen, den 30. Sep.44

Für Rüstung und Kriegsproduktion

ZA/la AZ: 66dl/Wi-Ber. Nr. 749/44 geh.

Afskrift: Oversat: Uddrag: (Best 3)

Det, den 6. juni udbombede firma Globus Cykler har den 25.9.44 genoptaget arbejdet på den nye virksomhed på Orlogsværftet.

Chef Lw. S. 180/44 II.Aug.

Rü. Stab Dän. Az.:S. Nr 180/44 von 19.5.44 und von 15.5.44

Militärischen Schutz für die Luftwaffenfertigung bei dänischen Betrieben

Afskrift: Oversat: Uddrag: (dr. Werner Best 3)

Om brugsværdien for de maskiner, der befinder sig under under ruinerne, kan man i øjeblikket ikke udtale sig. Værktøj og apparater er ødelagt. Hvorvidt andet er ødelagt kan ikke fastslås før efter oprydningssarbejdet, da fabrikken ligger fuldstændigt i ruiner».

Kommentar:

Sabotagens militære betydning belyses af:

- 1.** Der rapporteres på højeste tyske sted.
- 2.** Produktionen til Luftwaffe blev her sat ud af drift i mere end tre måneder. Luftwaffe var uhyggeligt effektivt på dette tidspunkt og påførte det allierede luftvåben meget store tab.
- 3.** Vort forsvar og her flådens manglende ødelæggelse af produktionsanlæg, der direkte kunne bruges af tyskerne i deres krigsproduktion.

Dansk forsvars installationer i den tyske krigsproduktion bidrog til undertrykkelsen af Europas folk.

Det gjaldt Orlogsværftet, Hærens Flyvetropper. Hærens Våbenarsenal, Hærens Ammunitionsarsenal og flådens værfter i provinsen. (Korsør og Frederikshavn)

Sagesløse skal skånes

På Riffelsyndikatet demonterer sabotørerne bomberne, da de opdager, at telefonalarmen udefra ikke er gået igennem. På fabrikken Carltorp har kammerater tændt for bomberne og er på vej væk, da de får besked på, at en hjertesyg mand ligger i sin seng i en naboejendom.

Til trods for, at de løb en meget stor personlig risiko, sprinter fire mand tilbage, river en dør af, anbringer den syge på den og bringer ham i sikkerhed.

Her blev en civil dræbt af nedstyrtende murbrokker, da han, trods advarslerne, lige skulle kigge. Om lægen som dødsårsag skrev nysgerighed på dødsattesten skal være usagt.

På Dansk Aluminiumsfabrik havde jeg tændt for bomberne og var på vej ud, da en arbejder standser mig og siger:

«Osvald ligger og sover lige under bomben.»

Vi løb tilbage og fik ham ud ved fælles hjælp, men her fik jeg lidt senere tørre tæsk af en vagt som belønning.

Befolkningen forstod at værdsætte den omhu, sabotørerne ofte med stor personlig risiko for deres eget liv og lemmer udviste for at skåne deres landsmænd. Enhver med lidt fornuft i hovedet kunne se, at sabotagen begrænsede tab på sagesløse mennesker og på faste værdier. Sabotagens popularitet lå vel i, at det var den billigste løsning.

For vor nation en nærmest gratis måde at få lidt national selvfølelse på og nogen anerkendelse blandt de allierede; endelig følte mange sig vel som en del af gamet, når vi igen for Gud ved hvilken gang havde snydt herrefolket.

Telefonbomber;

Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening

«Et udpræget krigsfænomen, et ondartet misbrug af de tider, vi lever i, er de såkaldte telefonbomber.»

Det kan være en form for sabotage, det kan være en form for hævnakt, det kan være drengestreger, men det kan, som det desværre har vist sig, også være grundlag for lønpres og i alt fald har det været benyttet som sådant.

I en virksomhed, der fremstiller let fordævelige varer, havde arbejderne således opnået en ekstrabetaling af 24 kr. om ugen på basis af «telefonbomberne.»

Fra det øjeblik, da ordningen blev truffet, hørte de falske bombealarmer op. Og nu fornylig, da den midlertidige ordning udløb, mødte tillidsmanden og henstillede, at man fortsatte med overbetalingen, da han i modsat fald var bange for, at der ville blive nye bombealarmeringer.

Hans bange anelser gik også fuldt ud i opfyldelse, idet der dagen efter var ikke færre end 7 alarmeringer».